

Ενημερωτικό δελτίο κρατικών ενισχύσεων - Τεύχος 4/2022

Σύνταξη: Ε. Μουαμελετζή, ΔΝ, Δικηγόρος, Διευθύντρια Ερευνών ΚΔΕΟΔ, Προϊσταμένη ΜοΚΕ
Επιμέλεια ύλης: Αικ. Δ. Σγουρίδου, Δικηγόρος, Στέλεχος ΜοΚΕ
Γ. Βασιλειάδου, Δικηγόρος, Στέλεχος ΜοΚΕ

Ανακοίνωση Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU λόγω της ουκρανικής κρίσης

Τροποποίηση Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 λόγω της ουκρανικής κρίσης

Πρόταση Κανονισμού για πράσινες μεταφορές

Τροποποίηση Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων λόγω κορωνοϊού

Τροποποίηση ελληνικού Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων

Έγκριση νέου ΣΕΚΕΕ για τεχνολογία υδρογόνου

Ελληνική ad hoc ενίσχυση για σταθμό συμπίεσης βάσει ΓΑΚ

Ελληνικά καθεστώτα ενισχύσεων βάσει ΓΑΚ:

- για νέες ΜΜΕ
- στον πρωτογενή τομέα
- αποζημίωσης λόγω θεομηνιών

Ελληνικά καθεστώτα ενισχύσεων βάσει του Καν. 702/2014:

- για γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- αναδιάρθρωσης των καλλιιεργειών
- στον κτηνοτροφικό τομέα
- αποζημίωσης για κτηνοτρόφους
- αποζημίωσης λόγω θεομηνιών

Ελληνικά καθεστώτα ενισχύσεων βάσει του Καν. 1388/2014:

- αποζημίωσης για αλιείες
- αποζημίωσης λόγω θεομηνιών

Τροποποιήσεις ελληνικών ad hoc ενισχύσεων βάσει ΓΑΚ

Όχι ενίσχυση τα μέτρα για την ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ.

Έγκριση ελληνικού μέτρου για ευάλωτους δανειολήπτες

Έγκριση ελληνικού μέτρου λόγω της ουκρανικής κρίσης

Έγκριση τροποποιήσεων ελληνικών μέτρων λόγω κορωνοϊού

Έγκριση ιταλικού μέτρου για φωτοβολταϊκά

Έγκριση ιταλικού μέτρου για παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου

Έγκριση ρουμανικού μέτρου για παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου

Έγκριση κρατικών ενισχύσεων άλλων κρατών μελών λόγω κορωνοϊού (Γερμανία, Ιταλία, Ρουμανία)

Έγκριση κρατικών ενισχύσεων άλλων κρατών μελών λόγω της ουκρανικής κρίσης (Γερμανία, Ολλανδία)

Έγκριση ιταλικού μέτρου για διαχείριση δανείων με κρατική εγγύηση

Συμβατή η δανική αποζημίωση ΥΓΟΣ υπέρ της Post Danmark

Πρόσφατη νομολογία ΔΕΕ και ΓεΔΕΕ για κρατικές ενισχύσεις

Ανακοίνωση της Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU λόγω της ουκρανικής κρίσης

Σχέδιο REPowerEU – αγορά ενέργειας – επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας – Ανακοίνωση Επιτροπής – Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF)

Η Επιτροπή εξέδωσε Ανακοίνωση σχετικά με το σχέδιό της για ταχεία μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης («σχέδιο REPowerEU») λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και των πέντε δεσμών κυρώσεων που έχει λάβει η ΕΕ σε βάρος της πρώτης.

Δεδομένου ότι οι εισαγωγές γαιάνθρακα καλύπτονται ήδη

από αυτό το καθεστώς κυρώσεων, η Επιτροπή έχει υποβάλει προτάσεις για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών πετρελαίου από τη Ρωσία έως το τέλος του έτους, οι οποίες συζητούνται επί του παρόντος από τα κράτη μέλη.

Συνεπώς, ο μετασχηματισμός του ενεργειακού συστήματος της Ευρώπης επείγει για δύο λόγους: α) λόγω της ανάγκης τερματισμού της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, τα οποία χρησιμοποιούνται ως οικονομικό και πολιτικό όπλο και κοστίζουν στους Ευρωπαίους φορολογούμενους σχεδόν 100 δισ. ευρώ ετησίως, και β) λόγω της κλιματικής κρίσης.

Τα μέτρα που προβλέπει το σχέδιο REPowerEU αφορούν την εξοικονόμηση ενέργειας, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού και την επιτάχυνση της ανάπτυξης ΑΠΕ για την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων στις κατοικίες, στη βιομηχανία και στην ηλεκτροπαραγωγή.

Κεντρικό ρόλο στο σχέδιο REPowerEU έχει ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF), ο οποίος στηρίζει τον συντονισμένο σχεδιασμό και χρηματοδοτεί διασυνοριακές και εθνικές υποδομές, καθώς και ενεργειακά έργα και μεταρρυθμίσεις.

Η Επιτροπή προτείνει στοχευμένες τροποποιήσεις του Κανονισμού 2021/241 για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF), ώστε να ενσωματωθούν ειδικά κεφάλαια REPowerEU στα υφιστάμενα Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) των κρατών μελών, πέραν του μεγάλου αριθμού σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που περιλαμβάνονται ήδη σε αυτά. Τη διαδικασία αυτή θα τροφοδοτήσουν οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις

στον κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2022.

Σημειώνεται, συναφώς, πως οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται πλήρως στις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU. Κάθε κράτος μέλος είναι αρμόδιο να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω μέτρα συμμορφώνονται με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις και τηρούν τις εφαρμοστέες διαδικασίες. Δεδομένης της άνευ προηγουμένου επείγουσας ανάγκης να μειωθεί η εξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους για να διευκολύνει τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων για τα μέτρα του σχεδίου REPowerEU, περιορίζοντας παράλληλα τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Ειδικότερα, η Επιτροπή θα παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα μέτρα αυτά μπορούν να σχεδιαστούν σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τις αποφάσεις ταχείας διαδικασίας μόλις έχει στη διάθεσή της όλες τις πληρο-

φορίες. Η Επιτροπή θα συνδράμει, επίσης, τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό μέτρων τα οποία μπορούν να εξαιρεθούν από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΑΚ) 651/2014. Τέλος, θα επανεξετάζει διαρκώς το Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι κατάλληλο, προκειμένου τα κράτη μέλη να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της τρέχουσας γεωπολιτικής κατάστασης.

Ο πράσινος μετασχηματισμός του ενεργειακού συστήματος της Ευρώπης θα τονώσει την οικονομική ανάπτυξη, θα ενισχύσει τη βιομηχανική υπεροχή της και θα θέσει την Ευρώπη σε πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_22_3131

Τροποποίηση Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας – έγκριση τροποποίησης – πρόσθετα μέτρα σύμφωνα με το σχέδιο REPowerEU – αύξηση μέγιστων εντάσεων ενισχύσεων

Στις 23 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή ενέκρινε Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να κάνουν χρήση της ευελιξίας που προβλέπουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, με στόχο τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της γεωπολιτικής κρίσης.

Η Επιτροπή έκρινε ότι είναι αναγκαίο να προσαρμοστούν τα μέ-

τρα που προβλέπονται στο Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της παρατεταμένης στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας και των επιδεινούμενων άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων στην οικονομία της Ένωσης συνολικά, αλλά και στις οικονομίες όλων των κρατών μελών, καθώς και να προβλεφθούν νέα μέτρα ενόψει της έκτης δέσμης κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας, τις προσπάθειες για μείωση της ζήτησης και χρήσης αερίου στην Ευρώπη κατά 15% έως την επόμενη άνοιξη και τους στόχους του σχεδίου REPowerEU για ταχεία μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης.

Ειδικότερα, η Επιτροπή προέβη στις εξής τροποποιήσεις:

- 1) αύξηση των μέγιστων ποσών ενίσχυσης βάσει του Κεφαλαίου 2.1 (περιορισμένα ποσά ενίσχυσης) του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 από 400.000 ευρώ ανά επιχείρηση σε 500.000 ευρώ και από 35.000 ευρώ ανά επιχείρηση στον πρωτογενή γεωργικό τομέα σε 62.000 ευρώ και από 35.000 ευρώ ανά επιχείρηση στους τομείς της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε 75.000 ευρώ,
- 2) μείωση των ενισχύσεων για πρόσθετες δαπάνες βάσει του Κεφαλαίου 2.4 του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022, ώστε να αποφευχθούν τα κίνητρα για αύ-

ξηση της χρήσης ενέργειας και αερίου, η οποία θα επιδείνωνε την τρέχουσα έλλειψη αερίου,

3) πρόβλεψη πρόσθετων ενισχύσεων για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ΑΠΕ, αποθήκευσης και θερμότητας από ανανεώσιμες πηγές που σχετίζονται με το REPowerEU (Κεφ. 2.5), ώστε να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός και να μειωθεί η εξάρτηση από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα: τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν καθεστώτα για επενδύσεις σε ΑΠΕ, συμπεριλαμβανομένων του βιοαερίου και του βιομεθανίου, της αποθήκευσης και της θερμότητας από ΑΠΕ, μεταξύ άλλων μέσω αντλιών θερμότητας, με απλουστευμένες διαδικασίες διαγωνισμών που μπορούν να εφαρμοστούν γρήγορα, ενώ παράλληλα θα περιλαμβάνονται επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των ισότιμων όρων ανταγωνισμού,

4) πρόβλεψη πρόσθετων ενισχύσεων για την απαλλαγή των διαδικασιών βιομηχανικής παραγωγής

από τις ανθρακούχες εκπομπές μέσω του εξηλεκτρισμού και/ή της χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου με βάση την ηλεκτρική ενέργεια εάν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, καθώς και για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (Κεφ. 2.6). Τα κράτη μέλη θα μπορούν να στηρίξουν επενδύσεις με σκοπό τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, ιδίως μέσω του εξηλεκτρισμού, της ενεργειακής απόδοσης και της μετάβασης στη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου που βασίζεται στην ηλεκτρική ενέργεια και πληροί ορισμένες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα είτε i) να θεσπίσουν νέα μέτρα που θα προβλέπουν τη διενέργεια διαγωνισμών είτε ii) να στηρίξουν απευθείας έργα, χωρίς να γίνει διαγωνιστική διαδικασία, με ορισμένα όρια όσον αφορά το μερίδιο της δημόσιας στήριξης ανά επένδυση. Θα προβλεφθούν ειδικές συμπληρωματικές προμηθευτικές για τις ΜΜΕ, καθώς και για λύσεις ιδιαίτερα υψηλής ενεργειακής απόδοσης.

Στο πλαίσιο των νέων μέτρων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα έργα υλοποιούνται εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική επιτάχυνση της επίτευξης των στόχων του REPowerEU. Ενισχύσεις βάσει των κεφαλαίων αυτών μπορούν να χορηγούνται έως τις 30 Ιουνίου 2023, ενώ από το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω μέτρων εξαιρούνται οι ελεγχόμενες από τη Ρωσία οντότητες που υπόκεινται σε κυρώσεις.

Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η Επιτροπή θα αξιολογήσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ανάγκη παράτασης του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022, το οποίο προβλέπεται να λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_4622

Πρόταση Κανονισμού για πράσινες μεταφορές

Κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των μεταφορών – πρόταση θέσπισης απαλλακτικού Κανονισμού για πράσινες μεταφορές – άρθρο 108 παρ. 3 ΣΛΕΕ – σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και πολυτροπικές μεταφορές – άρθρο 93 ΣΛΕΕ – Κατευθυντήριες Γραμμές για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις 2008 – “fitness check”

Βάσει της εκτεταμένης πείρας που έχει αποκτήσει η Επιτροπή με την πάροδο των ετών όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 93 της ΣΛΕΕ σχετικά με τον συντονισμό των μεταφορών, καθώς και των Κατευθυντήριων Γραμμών για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις 2008, πρότεινε να θεσπίσει το Συμβούλιο έναν Κανονισμό που θα επιτρέψει στην Επιτροπή να κηρύσσει ορισμένες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων για πιο πρά-

σινους τρόπους μεταφοράς συμβατές με την εσωτερική αγορά.

Η πρόταση αυτή αποτελεί συνέχεια του ελέγχου καταλληλότητας των κρατικών ενισχύσεων (“fitness check”) του 2020 που διενήργησε η Επιτροπή και ο οποίος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι υφιστάμενοι κανόνες για τις μεταφορές πρέπει να προσαρμοστούν, καθώς οι προαναφερόμενες Κατευθυντήριες Γραμμές είναι παρωχημένες και δεν αντικατοπτρίζουν σημαντικές κανονιστικές εξελίξεις και αλλαγές στη λειτουργία της αγοράς, όπως την απελευθέρωση των σιδηροδρομικών μεταφορών στον ανταγωνισμό και οι προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας.

Ο νέος Κανονισμός του Συμβουλίου

ου προτείνεται στο πλαίσιο της αναθεώρησης των Κατευθυντήριων Γραμμών για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις 2008, στις οποίες περιλαμβάνονται ορισμένα είδη ενισχύσεων υπέρ των σιδηροδρομικών, εσωτερικών πλωτών και πολυτροπικών μεταφορών, ιδίως ενισχύσεις που στηρίζουν τον συντονισμό των μεταφορών, των οποίων οι πιθανότητες να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού είναι περιορισμένες.

Μετά την έκδοση του προτεινόμενου Κανονισμού από το Συμβούλιο, η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει Κανονισμό Απαλλαγής κατά κατηγορία που θα απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης των μέτρων ενίσχυσης που εμπίπτουν στις κατηγορίες αυτές. Με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλιστεί ασφά-

λεια δικαίου, θα απλουστευθούν οι διαδικασίες και θα μειωθεί η γραφειοκρατία για τα κράτη μέλη, ενώ παράλληλα η Επιτροπή θα μπορέσει να επικεντρώσει τον έλεγχο της στις ενισχύσεις με τις δυνητικά περισσότερο στρεβλωτικές επιπτώσεις. Επιπλέον, θα συμβάλει στην πράσινη και την ψη-

φιακή μετάβαση, σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ιδίως τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ και της στρατηγικής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα.

Στο παρόν στάδιο ο προτεινόμενος Κανονισμός θα συζητηθεί στο

Συμβούλιο της ΕΕ.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_4311

Τροποποίηση του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων λόγω κορωνοϊού

Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων – έγκριση παράτασης προθεσμίας παροχής χρηματοδότησης – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού (Κεφ. 3.2)

Τον Δεκέμβριο του 2020, η Επιτροπή ενέκρινε τη σύσταση του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων (SA.58218, SA.58219, SA.58221, SA.58222, SA.58224, SA.58225, SA.58226, SA.58227, SA.58228, SA.58229, SA.58230, SA.58232, SA.58233, SA.58235, SA.58236, SA.58237, SA.58238, SA.58239, SA.58242, SA.58243 και SA.58244), το οποίο τροποποιήθηκε ήδη μία φορά τον Νοέμβριο του 2021 (SA.100052, SA.100071, SA.100119, SA.100123, SA.100139, SA.100149, SA.100153, SA.100167, SA.100183, SA.100191, SA.100196, SA.100203, SA.100220, SA.100232, SA.100253, SA.100283, SA.100335, SA.100382, SA.100383, SA.100392, SA.100414, SA.100424). Είκοσι δύο κράτη μέλη έχουν αποφασίσει να συμμετάσχουν στο Ταμείο (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία και Σουηδία) το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

Σκοπός του Ταμείου είναι να ανταποκριθεί με συντονισμένο τρόπο στις χρηματοδοτικές ανάγκες των

ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, κυρίως των ΜΜΕ που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού, παρέχοντας εγγυήσεις σε χρεωστικούς τίτλους και μέσα ιδίου κεφαλαίου. Η προθεσμία για την παροχή νέας χρηματοδότησης από τις τράπεζες στις επιχειρήσεις αυτές ορίστηκε αρχικά στις 30 Ιουνίου 2022.

Δεδομένης, ωστόσο, της συνέχισης μέχρι σήμερα των οικονομικών επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης στην ευρωπαϊκή οικονομία, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή δεύτερη τροποποίηση του Ταμείου η οποία συνίσταται στην παράταση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 της προαναφερόμενης προθεσμίας, ώστε οι τράπεζες, οι οποίες έχουν ήδη υπογράψει συμφωνίες με τον Όμιλο της ΕΤΕπ, να μπορέσουν συμπεριλάβουν επιπλέον δάνεια και άλλες επιλογές χρηματοδότησης υπό την εγγύηση του Ταμείου. Η παράταση αυτή αναμένεται να βελτιώσει τη χρήση των πόρων του Ταμείου, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάκαμψη της οικονομίας των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η παράταση είναι κατάλληλη, ώστε να δοθεί στις τράπεζες η δυνατότητα να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στις χρηματοδοτικές ανάγκες των ευρωπαϊκών εταιρειών, καθώς και ότι αυτή δεν επηρεάζει τη συμβατότητα των μέτρων του Ταμείου για την οποία έχει ήδη αποφανθεί η Επιτροπή.

Συνεπώς, η Επιτροπή έκρινε ότι το

καθεστώς των εγγυήσεων στο πλαίσιο του Ταμείου παραμένει αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό και, συνεπώς, το ενέκρινε σύμφωνα με το Κεφάλαιο 3.2 του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τους αριθμούς υπόθεσης SA.103036 (Αυστρία), SA.102943 (Βουλγαρία), SA.102951 (Βέλγιο), SA.102969 (Γαλλία), SA.103158 (Γερμανία), SA.103100 (Δανία), SA.102989 (Ελλάδα), SA.103039 (Ιρλανδία), SA.103118 (Ισπανία), SA.103160 (Ιταλία), SA.103165 (Κροατία), SA.103007 (Κύπρος), SA.103044 (Λιθουανία), SA.103011 (Λουξεμβούργο), SA.103139 (Μάλτα), SA.103078 (Ολλανδία), SA.102928 (Πολωνία), SA.103106 (Πορτογαλία), SA.103018 (Σλοβενία), SA.103049 (Σλοβακία), SA.103157 (Σουηδία), και SA.103140 (Φινλανδία) (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_102928_909B5982-0100-C444-BCA2-C445B9BB4D41_74_1.pdf

Τροποποίηση του ελληνικού Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων – SA.103501

Ελλάδα – Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022-2027 – έγκριση τροποποιήσεων

Η Επιτροπή ενέκρινε τον αρχικό Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για την Ελλάδα όσον αφορά την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2022 έως 31 Δεκεμβρίου 2027 (SA.100372/2022).

Μετά την ολοκλήρωση του ελληνικού σχεδίου για τη Δίκαιη Μετάβαση, οι ελληνικές αρχές πρότειναν την τροποποίησή του, ώστε να αυξηθούν κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες οι εντάσεις ενίσχυσης για εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 187 των Κατευθυντήριων Γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις 2021, καθώς τα εδάφη αυτά (Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας και Περιφερειακές Ενότητες Αρκαδίας και Μεσσηνίας) βρίσκο-

νται σε περιοχές NUTS 2, δηλαδή θεωρούνται περιοχές επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 107 παρ. 3α ΣΛΕΕ (περιοχές «α»).

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα εδάφη του ΤΔΜ δεν ήταν ακόμη γνωστά κατά τη στιγμή της έγκρισης του επίμαχου Χάρτη, καθώς και ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι σύμφωνες με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις 2021 και, άρα, μπορούν να εφαρμοστούν από την έναρξη ισχύος του Χάρτη τον Ιανουάριο 2022 έως και την προβλεπόμενη λήξη του.

Κατόπιν της σχετικής τροποποίησης, τα ανώτατα ποσά ενισχύσεων σε δικαιούχους εγκατεστημένους στις εν λόγω περιοχές αυξάνονται ως εξής:

- από 30% που είχε εγκριθεί αρχικά σε 40% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στην Περιφέ-

ρεια του Νοτίου Αιγαίου·

- από 40% σε 50% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στις Περιφέρειες της Κρήτης, της Δυτικής Μακεδονίας και στις Περιφερειακές Ενότητες Αρκαδίας και Μεσσηνίας της Πελοποννήσου και

- από 50% σε 60% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στην Περιφέρεια του Βόρειου Αιγαίου.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103501 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iFrame/case_details.cfm?proc_code=3_SA_103501

Έγκριση νέου ΣΕΚΕΕ για την αξιακή αλυσίδα της τεχνολογίας υδρογόνου

Αυστρία – Βέλγιο – Γαλλία – Γερμανία – Δανία – Εσθονία – Ελλάδα – Ισπανία – Ιταλία – Ολλανδία – Πολωνία – Πορτογαλία – Σλοβακία – Τσεχία – Φινλανδία – έγκριση Σημαντικού Έργου Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) – αξιακή αλυσίδα της τεχνολογίας υδρογόνου – “IPCEI Hy2Tech” – Ανακοίνωση για τα ΣΕΚΕΕ 2022

Δεκαπέντε κράτη μέλη (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Τσεχία και Φινλανδία) κοινοποίησαν στην Επιτροπή ένα Σημαντικό Έργο Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) για τη στήριξη της έρευνας, της καινοτομίας και της πρώτης βιομηχανικής ανάπτυξης στην αξιακή αλυσίδα της τεχνολογίας υδρογόνου, με την ονομασία “IPCEI Hy2Tech”.

Το έργο αυτό καλύπτει ένα ευρύ μέρος της αξιακής αλυσίδας της τεχνολογίας υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής υδρογόνου, κυψελών καυσίμου, αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής υδρογόνου και των εφαρμογών τελικού χρήστη, ιδίως στον τομέα της κινητικότητας. Επίσης, αναμένεται να συμβάλει στην ανάπτυξη σημαντικών τεχνολογικών καινοτομιών, όπως νέων υλικών ηλεκτροδίων υψηλής απόδοσης, κυψελών καυσίμου υψηλότερων επιδόσεων, καινοτόμων τεχνολογιών μεταφορών, στις οποίες συγκαταλέγονται και τεχνολογίες κινητικότητας με υδρογόνο που αναπτύσσονται για πρώτη φορά.

Στο πλαίσιο αυτού του ΣΕΚΕΕ, 35 εταιρίες με δραστηριότητες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ και

νεοσύστατων επιχειρήσεων, θα συμμετάσχουν σε 41 έργα, ενώ αναμένεται να δημιουργηθούν άμεσα περίπου 20.000 θέσεις εργασίας.

Τα κράτη μέλη θα παράσχουν έως και 5,4 δισεκατομμύρια ευρώ σε δημόσια χρηματοδότηση, η οποία αναμένεται να ενεργοποιήσει επιπλέον 8,8 δισ. ευρώ σε ιδιωτικές επενδύσεις.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το ΣΕΚΕΕ Hy2Tech πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις που ορίζονται στην ανακοίνωσή της. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

1) το ΣΕΚΕΕ θα συμβάλλει στην επίτευξη ενός κοινού στόχου, στηρίζοντας μια βασική στρατηγική αξιακή αλυσίδα για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς και τους στόχους σημαντικών πρωτοβουλιών

πολιτικής της ΕΕ, όπως η Πράσινη Συμφωνία, η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο και το σχέδιο RE-PowerEU για τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα-

2) και τα 41 έργα που απαρτίζουν το ΣΕΚΕΕ είναι εξαιρετικά φιλόδοξα, καθώς αποσκοπούν στην ανάπτυξη τεχνολογιών και διαδικασιών πέραν αυτών που προσφέρει σήμερα η αγορά και θα συμβάλουν σε σημαντικές βελτιώσεις στις επιδόσεις, την ασφάλεια, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς και στην οικονομική αποδοτικότητα-

3) το ΣΕΚΕΕ ενέχει σημαντικούς τεχνολογικούς και οικονομικούς κινδύνους, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη δημόσια στήριξη για την παροχή κινήτρων στις εταιρίες, ώστε να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες επενδύσεις-

4) οι ενισχύσεις σε μεμονωμένες επιχειρήσεις περιορίζονται σε ό,τι

είναι αναγκαίο, αναλογικό και δεν προκαλεί αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, η Επιτροπή επαλήθευσε ότι τα συνολικά προβλεπόμενα μέγιστα ποσά των ενισχύσεων είναι σύμφωνα με τις επιλέξιμες δαπάνες των έργων και τα ελλείμματα χρηματοδότησής τους. Επιπλέον, εάν κάποια μεγάλα έργα στο πλαίσιο του ΣΕΚΕΕ αποδειχθούν πολύ επιτυχή και αποφέρουν επιπλέον καθαρά έσοδα, οι εταιρίες θα επιστρέψουν στα αντίστοιχα κράτη μέλη μέρος της ενίσχυσης που έλαβαν (μηχανισμός ανάκτησης)-

5) οι συμμετέχουσες εταιρίες θα διαδώσουν τα αποτελέσματα του έργου στην ευρωπαϊκή επιστημονική κοινότητα και τη βιομηχανία, γεγονός που συνεπάγεται θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή ενέκρινε το επίμαχο ΣΕΚΕΕ σύμφωνα με την Ανακοίνωση για τα

ΣΕΚΕΕ 2022.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τους αριθμούς υπόθεσης SA.64625 (Αυστρία), SA.64642 (Βέλγιο), SA.64671 (Γαλλία), SA.64647 (Γερμανία), SA.64633 (Δανία), SA.64646 (Εσθονία), SA.64651 (Ελλάδα), SA.64624 (Ισπανία), SA.64644 (Ιταλία), SA.64649 (Ολλανδία), SA.64626 (Πολωνία), SA.64753 (Πορτογαλία), SA.64635 (Σλοβακία), SA.64640 (Τσεχία) και SA.64632 (Φινλανδία) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4544

Ελληνική ad hoc ενίσχυση για σταθμό συμπίεσης βάσει ΓΑΚ – SA.103962

Ελλάδα – ad hoc επενδυτική ενίσχυση – εγκατάσταση Σταθμού Συμπίεσης φυσικού αερίου – Αμπελιά Θεσσαλίας – ΓΑΚ 651/2014

Η Ελλάδα θέσπισε ένα μέτρο ad hoc ενίσχυσης, βάσει του άρθρου 48 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014 σχετικά με επενδυτικές ενισχύσεις για ε-

νεργειακές υποδομές, με σκοπό την εγκατάσταση Σταθμού Συμπίεσης στην Αμπελιά Ελασσόνας (Θεσσαλία) που θα ενισχύσει την υδραυλική σταθερότητα και αποδοτικότητα του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ). Η ενίσχυση θα χορηγηθεί με τη μορφή επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου και η μέγιστη έντασή

της ανέρχεται σε ποσοστό 51%.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_103962_F09B6582-0300-C7E1-B8C9-8376525588EF_7_1.pdf

Ελληνικό καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων για νέες ΜΜΕ βάσει ΓΑΚ – SA.102913

Ελλάδα – καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων – δημιουργία θερμοκοιτίδων νέων επιχειρήσεων – Περιφέρεια Πελοποννήσου – ΓΑΚ 651/2014

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει των άρθρων 14 και 46 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014 σχετικά με περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις και επεν-

δυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές, ένα καθεστώς ενισχύσεων, με σκοπό τη δημιουργία θερμοκοιτίδων νέων επιχειρήσεων ΜΜΕ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η ενίσχυση θα χορηγηθεί με τη μορφή επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου και η έντασή της ανέρχεται σε ποσοστό 100%.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103841_B0473582-0300-C4E9-97D8-8A1326504567_7_1.pdf

Ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων στον πρωτογενή τομέα βάσει ΓΑΚ – SA.102935

Ελλάδα – καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων – πρωτογενής τομέας – ΓΑΚ 651/2014

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, με βάση τα άρθρα 14, 18, 19, 28, 31, 36 και 41 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014, καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα, στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF).

Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως τις 31.12.2023 και οι ενισχύσεις βάσει αυτού θα χορηγηθούν με τη μορφή άμεσης επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου.

Η μέγιστη ένταση των ενισχύσεων ανέρχεται: α) σε ποσοστό 45% για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις και πρωμοδότηση 10% για ΜΜΕ, β) σε ποσοστό 50% για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ, γ) σε ποσοστό 50% για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις, δ) σε ποσοστό 50% για ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ, ε) σε ποσοστό 50% για ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, στ) σε ποσοστό 40% για επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστάσιας του περιβάλλοντος ελλείψει

ενωσιακών προτύπων και πρωμοδότηση 10% για ΜΜΕ και ζ) σε ποσοστό 45% για επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και πρωμοδότηση 5% για ΜΜΕ.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103881_C0923F82-0300-CDE1-8AF9-915C971F2B74_9_1.pdf

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών βάσει ΓΑΚ

Ελλάδα – καθεστώτα αποζημίωσης – θεομηνίες – πλημμύρες – σεισμοί – ανεμοστρόβιλοι – πυρκαγιές – ΓΑΚ 651/2014

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 50 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014, διάφορα καθεστώτα ενισχύσεων για την αποζημίωση των επιχειρήσεων που υπέστησαν ζη-

μιές λόγω πλημμυρών, ανεμοστρόβιλων, πυρκαγιών και σεισμών σε διάφορες περιοχές της χώρας και, συγκεκριμένα: SA.103628 (Δ. Σιθωνίας), SA.103629 (Π.Ε. Ηρακλείου), SA.103071 (Π.Ε. Ηλείας), SA. 103632 (Π.Ε. Ηρακλείου), SA. 103678 (Π.Ε. Κατερίνης), SA. 103779 (Δ. Καλλιθέας, Μοσχάτου -Ταύρου, Ν. Σμύρνης, Π. Φαλήρου, Δ, Αλίμου), SA.103899 & SA.

104062 (Π.Ε. Β. Τομέα Αθηνών και Αν. Αττικής), SA.103910 (Δ. Λαμιέων και Μακρακώμης), SA. 103948 (Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης), SA.103973 (Π.Ε. Κέρκυρας) και SA.104137 (Π.Ε. Μεσσηνίας).

Ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων για γεωργικές εκμεταλλεύσεις βάσει του Καν. 702/2014 – SA.103882

Ελλάδα – καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων – γεωργικές επιχειρήσεις – απαλλακτικός Κανονισμός 702/2014

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, με βάση τα άρθρα 14 και 24 του Απαλλακτικού Κανονισμού 702/2014, καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων σε ενσώματα ή άυλα περιουσιακά στοιχεία σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή και ενισχύσεων για μέτρα

προώθησης γεωργικών προϊόντων, στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF).

Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως τις 31.12.2022 και οι ενισχύσεις βάσει αυτού θα χορηγηθούν με τη μορφή άμεσης επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου.

Η μέγιστη ένταση των ενισχύσεων ανέρχεται: α) σε ποσοστό 75% για τις επενδυτικές ενισχύσεις και β)

σε ποσοστό 50% για τα μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_103882_80DA5882-0300-CFE4-A0A9-5EEA60422F27_9_1.pdf

Ελληνικό καθεστώς αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών βάσει του Καν. 702/2014 – SA.104008

Ελλάδα – καθεστώς αποζημίωσης MME – τομέας πρωτογενούς παραγωγής – απαλλακτικός Κανονισμός 702/2014 – χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF)

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 14 του απαλλακτικού Κανονισμού 702/2014 για ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή άυλα περιουσιακά στοιχεία σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική

κή παραγωγή, ένα καθεστώς ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF). Το καθεστώς αφορά MME που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων.

Οι ενισχύσεις βάσει του καθεστώτος θα χορηγηθούν με τη μορφή επιχορήγησης και επιδότησης

επιτοκίου και θα ανέρχονται σε ποσοστό 80%. Το καθεστώς θα ισχύσει έως τις 31.12.2022.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202233/SA_104008_80358182-0300-CDE5-81F3-E78CAFC2C009_9_1.pdf

Ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων στον κτηνοτροφικό τομέα βάσει του Καν. 702/2014 – SA.103883

Ελλάδα – καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων – κτηνοτροφικός τομέας – απαλλακτικός Κανονισμός 702/2014

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, με βάση τα άρθρα 21, 24, 27 παρ. α και β και 31 του Απαλλακτικού Κανονισμού 702/2014, καθεστώς ενισχύσεων για τη γενετική βελτίωση των ζώων, στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF).

Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως τις 31.12.2022 και οι ενισχύσεις βάσει αυτού θα χορηγηθούν με τη μορφή άμεσης επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου.

Η μέγιστη ένταση των ενισχύσεων ανέρχεται: α) σε ποσοστό 80% για ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης, β) σε ποσοστό 80% για ενισχύσεις για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων, γ) σε ποσοστό 80% για

ενισχύσεις στον κτηνοτροφικό τομέα και δ) σε ποσοστό 80% για ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_103883_B0D95882-0300-CFE0-B960-4407FC56D431_9_1.pdf

Ελληνικό καθεστώς αποζημίωσης για κτηνοτρόφους λόγω κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης των ζώων βάσει του Καν. 702/2014 – SA.103968

Ελλάδα – καθεστώς αποζημίωσης κτηνοτρόφων – MME – μέτρα καταπολέμησης ασθενειών των ζώων – απαλλακτικός Κανονισμός 702/2014

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει των άρθρων 26 και 27δ-27ε του απαλλακτικού Κανονισμού 702/2014 για ενισχύσεις για την καταπολέμηση ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και για την απομάκρυνση νεκρών ζώων αντίστοιχα, ένα καθεστώς οικονομικών αποζημιώσεων, ενισχύσεων και λειτουργικών

δαπανών που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου της χώρας, (διερεύνηση, πρόληψη, επιτήρηση, έλεγχος, εκρίζωση, έκτακτες επεμβάσεις) στο πλαίσιο εφαρμογής των ισχυουσών ειδικών κτηνιατρικών διατάξεων, για το έτος 2022. Το καθεστώς αφορά MME που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής.

Οι ενισχύσεις βάσει του καθεστώτος θα χορηγηθούν με τη μορφή επιχορήγησης και επιδότησης επι-

τοκίου και θα ανέρχονται σε ποσοστό 100%. Το καθεστώς θα ισχύσει έως τις 31.12.2022.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_103968_50AA6C82-0300-C9F1-8A21-BFC5F7C8A08C_7_1.pdf

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών στον αγροτικό τομέα βάσει του Καν. 702/2014

Ελλάδα - καθεστώτα αποζημίωσης αγροτών - θεομηνίες - πλημμύρες - σεισμοί - ανεμοστρόβιλοι - απαλλακτικός Κανονισμός 702/2014

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 30 του απαλλακτικού Κανονισμού 702/2014 για τον γεωργικό τομέα, διάφορα καθε-

στώτα ενισχύσεων για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από ορισμένες θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί, κατολισθήσεις) σε διάφορες περιοχές της χώρας. Τα καθεστώτα αυτά είναι, ειδικότερα, τα εξής: SA.103630 (Π.Ε. Ηρακλείου), SA.103680 (Δ. Κατερίνης), SA.103900 & SA.

104063 (Π.Ε. Β. Τομέα Αθηνών και Αν. Αττικής), SA.103911 (Δ. Λαμιέων και Μακρακώμης), SA.103631 (Π.Ε. Ηλείας), SA.103949 (Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης), SA.103950 (Π.Ε. Εύβοιας), SA.103975 (Π.Ε. Κέρκυρας) και SA.104138 (Π.Ε. Μεσσηνίας).

Ελληνικό καθεστώς αποζημίωσης για αλιείες λόγω κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης των ζώων βάσει του Καν. 1388/2014 – SA.103951

Ελλάδα - καθεστώς αποζημίωσης αλιέων και υδατοκαλλιεργητών - MME - μέτρα καταπολέμησης ασθενειών των ζώων - απαλλακτικός Κανονισμός 1388/2014

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 39 του απαλλακτικού Κανονισμού 1388/2014 για ενισχύσεις για μέτρα που αφορούν την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, καθεστώς οικονομικών αποζημιώσεων, ενισχύσεων και λειτουργικών δαπανών που

προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου της χώρας (διερεύνηση, πρόληψη, επιτήρηση, έλεγχος, εκρίζωση, έκτακτες επεμβάσεις), στο πλαίσιο εφαρμογής των ισχυουσών ειδικών κτηνιατρικών διατάξεων, για το έτος 2022 για MME που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Οι ενισχύσεις βάσει του καθεστώ-

τος θα χορηγηθούν με τη μορφή επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου και θα ανέρχονται σε ποσοστό 100%. Το καθεστώς θα ισχύσει έως τις 31.12.2022.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202232/SA_103951_60316082-0300-CFEA-A6DE-AC7B678234E9_7_1.pdf

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας βάσει του Καν. 1388/2014

Ελλάδα - καθεστώτα ενισχύσεων - αποζημίωση αλιέων και υδατοκαλλιεργητών - θεομηνίες - πλημμύρες - σεισμοί - ανεμοστρόβιλοι - απαλλακτικός Κανονισμός 1388/2014

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 44 του απαλλακτικού Κανονισμού 1388/2014 για τον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, τρία καθεστώτα ενισχύσεων για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από ορισμένες θεομηνίες (πλημμύρες,

σεισμοί, ανεμοστρόβιλος) σε διάφορες περιοχές της χώρας και, συγκεκριμένα: SA.103627 (Π.Ε. Ηρακλείου), SA.103778 (Π. Δ. Καλλιθέας, Μοσχάτου-Ταύρου, Ν. Σμύρνης, Π. Φαλήρου, Δ. Αλίμου) και SA.104066 (Π.Ε. Β. Τομέα Αθηνών και Αν. Αττικής).

Τροποποιήσεις ελληνικών ad hoc ενισχύσεων βάσει ΓΑΚ 651/2014

Ελλάδα - τροποποίηση ad hoc ενισχύσεων - τομέας πολιτισμού - ΓΑΚ 651/2014

Η Ελλάδα τροποποίησε βάσει του άρθρου 53 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014 για τις ενισχύσεις για τον πολιτισμό

και τη διατήρηση της κληρονομιάς τα παρακάτω μέτρα ενισχύσεων για:

α) την καθιέρωση και την προβολή διεθνών θεσμών σύγχρονου πολιτισμού στην Αττική (SA.103834/2022),

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103834_C0463582-1000-CA03-91B2-892B4E111615_8_1.pdf

β) τη διοργάνωση καλλιτεχνικών

παραστάσεων στο πλαίσιο του Ελληνικού Φεστιβάλ για τα έτη 2017, 2018, 2019, 2021 και 2022 (SA.103835/2022),

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103835_F0463582-0300-C0E3-ACDF-714D9DB186C1_8_1.pdf

γ) την Εναλλακτική Σκηνή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής (SA.103836/2022),

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103836_40473582-0300-

[CFE0-AA3E-BF680DB7F8EE_8_1.pdf](https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103838_70473582-0000-CDD6-94C8-5C802AF56A01_9_1.pdf)

δ) το πρόγραμμα Σινεφιλία II (SA.103838/2022),

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103838_70473582-0000-CDD6-94C8-5C802AF56A01_9_1.pdf

ε) το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Αθηνών 2016, 2017, 2018 - Νύχτες Πρεμιέρας (SA.103839/2022),

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/

[SA_103839_70473582-0400-C335-8602-](https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103839_70473582-0400-C335-8602-D5857A6F164D_9_1.pdf)

[D5857A6F164D_9_1.pdf](https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103840_C0473582-0300-CCE7-A79F-4C701CEA3FE9_8_1.pdf)

στ) το 13ο, 14ο, 17ο και 18ο Διεθνές Φεστιβάλ Ψηφιακών Τεχνών της Ελλάδας - Athens Digital Arts Festival (SA.103840/2022),

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202231/SA_103840_C0473582-0300-CCE7-A79F-4C701CEA3FE9_8_1.pdf

Όχι ενίσχυση τα μέτρα για την ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. - SA.54321

Ελλάδα - μέτρα για στήριξη λειτουργίας φορέα - εταιρία διαχείρισης ελληνικών βιομηχανικών πάρκων ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. - απουσία ενίσχυσης

Η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. είναι ιδιωτική εταιρία που διαχειρίζεται διάφορα βιομηχανικά πάρκα στην Ελλάδα και διάδοχος της δημόσιας Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Αναπτύξεως, η οποία ήταν προηγουμένως υπεύθυνη για την ανάπτυξη και τη διαχείριση των εν λόγω βιομηχανικών πάρκων.

Το 2019, η Επιτροπή έλαβε καταγγελία από εταιρίες που δραστηριοποιούνται στις εγκαταστάσεις βιομηχανικών πάρκων στην Ελλάδα τα οποία διαχειρίζεται η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. Αντικείμενο της καταγγελίας ήταν ο ισχυρισμός ότι ορισμένα δημόσια μέτρα που έλαβε η Ελλάδα υπέρ της ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. συνιστούσαν παράνομη κρατική ενίσχυση. Ειδικότερα, οι καταγγέλλουσες εταιρίες αμφισβήτησαν τη συμβατότητα των ακόλουθων αποφάσεων των ελληνικών αρχών:

α) εφαρμογή ορισμένων όρων λειτουργίας (όπως η επιβολή τελών διαχείρισης και αποθεματικών τελών) στα βιομηχανικά πάρ-

κα στα οποία είναι εγκατεστημένες και οι καταγγέλλουσες εταιρίες, παρόλο που οι όροι αυτοί φέρεται να ευνοούν μόνο την ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ., και

β) απόρριψη της αίτησης ορισμένων εταιριών που επιθυμούσαν να αναλάβουν τη διαχείριση κτιριακού συγκροτήματος, το οποίο βρίσκεται σε ένα από τα βιομηχανικά πάρκα.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι:

1) η δυνατότητα της ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. να επιβάλλει τέλος διαχείρισης και τέλος σύστασης αποθεματικού ανά βιομηχανικό πάρκο σε εταιρείες εγκατεστημένες στα βιομηχανικά πάρκα υπό τη διαχείρισή της δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, δεδομένου ότι τα τέλη αυτά δεν συνιστούν κρατικούς πόρους κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ,

2) η δυνατότητα της ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. να επιβάλλει κυρώσεις (π.χ. διακοπή πρόσβασης σε υδροδότηση) σε εταιρίες εγκατεστημένες στα βιομηχανικά πάρκα υπό τη διαχείρισή της, οι οποίες δεν τηρούν τις οικονομικές υποχρεώσεις τους έναντι της ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ., δεν συνεπάγεται μεταβίβαση δημόσιων

πόρων και, ως εκ τούτου, δεν τίθεται εν προκειμένω ζήτημα κρατικής ενίσχυσης,

3) η δυνατότητα της ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. (i) να επιβάλλει χρεώσεις σε εταιρείες εγκατεστημένες στα βιομηχανικά πάρκα υπό τη διαχείρισή της για κοινές δαπάνες πέραν της πραγματικής τους κατανάλωσης και (ii) να υπολογίζει το οικείο τέλος διαχείρισης ως ποσοστό των κοινών δαπανών, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί πλεονέκτημα χορηγούμενο από το κράτος,

4) η απόρριψη, εκ μέρους των ελληνικών αρχών, της αίτησης ορισμένων εταιριών να αναλάβουν τη διαχείριση κτιριακού συγκροτήματος το οποίο βρίσκεται σε ένα από τα βιομηχανικά πάρκα που διαχειρίζεται η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. δεν συνεπάγεται μεταβίβαση δημόσιων πόρων και, ως εκ τούτου, δεν τίθεται εν προκειμένω ζήτημα κρατικής ενίσχυσης.

Με βάση τα παραπάνω, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα επίμαχα μέτρα δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ και απέρριψε τις

καταγγελίες.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.54321

(2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_4942

Έγκριση ελληνικού μέτρου για επιχειρήσεις λόγω της ουκρανικής κρίσης – SA.103457

Ελλάδα – έγκριση καθεστώτος – άμεσες επιχορηγήσεις – επιχειρήσεις κατασκευής και εμπορίας προϊόντων γούνας και δέρματος – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (Κεφ. 2.1)

Η Ελλάδα κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς άμεσων επιχορηγήσεων, συνολικού προϋπολογισμού 30 εκατομμυρίων ευρώ, προς ΜΜΕ και μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γούνας, του δέρματος και σχετικών προϊόντων και οι οποίες πλήττονται από την τρέχουσα γεωπολιτική κρίση.

Σκοπός του καθεστώτος είναι: i) η εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας στις επιλέξιμες επιχειρήσεις, για τις οποίες η ρωσική αγορά αποτελεί σημαντικό εξαγωγικό

προορισμό και ii) η διατήρηση της οικονομικής τους συνέχειας κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Ειδικότερα, οι επιχορηγήσεις θα καλύπτουν κεφάλαια κίνησης και λειτουργικά κόστη κατά την περίοδο από 1.02.2022 έως 31.12.2022, προκειμένου να εξασφαλιστεί μέρος της ρευστότητας που απαιτείται για τη συνέχιση των οικονομικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αυτών των επιχειρήσεων, συμβάλλοντας έμμεσα και στη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το ποσό της μεμονωμένης ενίσχυσης ανά δικαιούχο δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 60.000 ευρώ, καθώς και ότι οι ενισχύσεις βάσει του καθεστώτος θα χορηγηθούν το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου

2022. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έκρινε ότι το ελληνικό καθεστώς είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό και το ενέκρινε σύμφωνα με το Κεφάλαιο 2.1 του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103457 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/mex_22_4883

Έγκριση 7ης τροποποίησης ελληνικού μέτρου επιστρεπτών προκαταβολών λόγω κορωνοϊού – SA.63905

Ελλάδα – έγκριση τροποποίησης καθεστώτος – επιστρεπτές προκαταβολές – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού (Κεφ. 3.1)

Η Ελλάδα κοινοποίησε στην Επιτροπή τροποποιήσεις σχετικά με υφιστάμενο καθεστώς επιστρεπτών προκαταβολών, το οποίο η Επιτροπή είχε αρχικώς εγκρίνει τον Απρίλιο 2020 (SA.56815) σύμφωνα με το Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού (Κεφ. 3.1).

Πρόκειται για την έβδομη, κατά σειρά, τροποποίηση του επίμαχου καθεστώτος, αφού είχε μεσολαβήσει μια πρώτη τροποποίηση τον Ιούλιο 2020 (SA.58047), μια δεύ-

τερη τον Νοέμβριο 2020 (SA.59069), μια τρίτη τον Δεκέμβριο 2020 (SA.59900), μια τέταρτη τον Ιούλιο 2021 (SA.62081), μια πέμπτη τον Αύγουστο 2021 (SA.64273) και μια έκτη τον Νοέμβριο 2021 (SA.100637).

Εν προκειμένω, η Ελλάδα κοινοποίησε τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) θεσπίζονται δύο νέοι κύκλοι ενισχύσεων: Ο πρώτος κύκλος («Επιστρεπτέα Προκαταβολή 6») αφορά τη χορήγηση ενίσχυσης, συνολικού προϋπολογισμού 550 εκατομμυρίων ευρώ, για τον μήνα Ιανουάριο 2021. Ο δεύτερος κύκλος («Επιστρεπτέα Προκαταβολή

7») αφορά τη χορήγηση ενίσχυσης, συνολικού προϋπολογισμού 1 δισεκατομμυρίου ευρώ, για τους μήνες Ιανουάριο - Μάρτιο 2021. Συνεπώς, με τους δύο αυτούς νέους κύκλους ο προϋπολογισμός αυξάνεται κατά 1,55 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός του καθεστώτος διαμορφώνεται πλέον στα 8,75 δισεκατομμύρια ευρώ.

β) παρατείνεται η περίοδος για τη χορήγηση των ενισχύσεων έως 30 Ιουνίου 2022.

γ) παρατείνεται η περίοδος χάριτος για την επιστροφή των προκαταβολών έως 30 Ιουνίου 2022.

δ) αυξάνεται ο αριθμός των άτοκων δόσεων από 60 σε 96.

ε) θεσπίζεται δυνατότητα έκπτωσης 15% λόγω πρόωρης πληρωμής έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης της περιόδου χάριτος (δηλαδή έως τις 29 Ιουλίου 2022).

στ) τροποποιούνται οι όροι του κύκλου Ι και πλέον είναι επιτρεπτή η χορήγηση ενίσχυσης σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εφόσον οι εν λόγω επιχειρήσεις, κατά τον

χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, δεν υπόκεινται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας βάσει του εθνικού δικαίου και δεν έχουν λάβει ενίσχυση για διάσωση ή αναδιάρθρωση.

Οι λοιποί όροι του υφιστάμενου καθεστώτος παραμένουν αμετάβλητοι.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι προαναφερόμενες τροποποιήσεις του επίμαχου καθεστώτος δεν μεταβάλλουν την κρίση της για τη συμβατότητά του. Συνεπώς, το μέτρο εξακολουθεί να είναι σύμφωνο με

το Κεφάλαιο 3.1 του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευθεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.63905 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_22_4962

Έγκριση 2ης τροποποίησης ελληνικού μέτρου για μη καλυπτόμενες δαπάνες λόγω κορωνοϊού – SA.103434

Ελλάδα – έγκριση τροποποίησης καθεστώτος – μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού (Κεφ. 3.1 και 3.12)

Η Ελλάδα κοινοποίησε στην Επιτροπή νέα τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος για μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες, το οποίο η Επιτροπή είχε εγκρίνει αρχικά τον Αύγουστο 2021 (SA.61574) και τροποποίησε τον Ιανουάριο 2022 (SA.100939), σύμφωνα με το Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού.

Το υφιστάμενο καθεστώς παρέχει ενίσχυση με τη μορφή πίστωσης, την οποία οι δικαιούχοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν για την πληρωμή ορισμένων φορολογικών υποχρεώσεων ή/και υποχρεώσεων κοινωνικής ασφάλισης για τα έτη 2021 και 2022 που πρέπει να πληρωθούν από την 1η Ιουλίου 2021 έως τις 30 Ιουνίου 2024. Η

πίστωση παρέχει το δικαίωμα στον δικαιούχο να αφαιρέσει το ποσό ενίσχυσης βάσει του μέτρου από τις υποχρεώσεις του έναντι του κράτους και μπορεί να χρησιμοποιηθεί έως τις 30 Ιουνίου 2022. Εάν οι δικαιούχοι δεν χρησιμοποιήσουν το ποσό της ενίσχυσης μέχρι την ημερομηνία αυτή, η πίστωση ακυρώνεται αυτόματα.

Η Ελλάδα αποφάσισε να τροποποιήσει το εν λόγω καθεστώς, έτσι ώστε η πίστωση που έχει ήδη χορηγηθεί στους δικαιούχους να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιστάθμιση τυχόν εισφορών, δασμών, προστίμων, χρηματικών ποινών ή άλλων φορολογικών υποχρεώσεων που έχουν βεβαιωθεί από τις φορολογικές αρχές έως τις 30 Ιουνίου 2022, όπως επίσης και για τυχόν βεβαιωμένες έως τις 30 Ιουνίου 2022 οφειλές κοινωνικής ασφάλισης. Οι λοιποί όροι του υφιστάμενου καθεστώτος παραμένουν αμετάβλητοι.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η επίμαχη τροποποίηση δεν μεταβάλλει την κρίση της για τη συμβατότητα του καθεστώτος και, συνεπώς, ενέκρινε το τροποποιημένο καθεστώς, σύμφωνα με τα Κεφάλαια 3.1 και 3.12 του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευθεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103434 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202228/SA_103434_E010B981-0000-C06E-BB1D-48D419D50B78_31_1.pdf

Έγκριση ιταλικού μέτρου για φωτοβολταϊκά – SA.102460

Ιταλία – έγκριση καθεστώτος – φωτοβολταϊκά – γεωργικός τομέας – Κατευθυντήριες Γραμμές για τη γεωργία 2014 – χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Ανάκαμ-

ψης και Ανθεκτικότητας (RRF)

Η Ιταλία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων για φωτοβολταϊκά,

συνολικού προϋπολογισμού 1,2 δισεκατομμυρίων ευρώ, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF),

μετά τη θετική αξιολόγηση από την Επιτροπή του ιταλικού Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και την έγκρισή του από το Συμβούλιο.

Το καθεστώς αυτό θα διαρκέσει έως τις 30 Ιουνίου 2026 και έχει ως στόχο να στηρίξει τις γεωργικές, εκτροφικές και αγροτοβιομηχανικές εταιρίες, προκειμένου να επενδύσουν στη χρήση ΑΠΕ. Η στήριξη θα λάβει τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων που θα καλύπτουν έως και το 90% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών. Οι δαπάνες αυτές υπόκεινται σε ανώτατα όρια ανάλογα με τη χωρητικότητα της φωτοβολταϊκής εγκατάστασης. Οι δικαιούχοι μπορούν να επενδύσουν μόνο σε φωτοβολταϊκές δυναμικότητες που δεν υπερβαίνουν τις ενεργειακές τους ανάγκες.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το επίμαχο μέτρο:

- διευκολύνει την ανάπτυξη ορι-

σμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, ιδίως την επένδυση σε φωτοβολταϊκά στον αγροτικό τομέα,

- έχει χαρακτήρα κινήτρου, δεδομένου ότι οι δικαιούχοι δεν θα πραγματοποιούσαν τις επενδύσεις στον ίδιο βαθμό ελλείψει της ενίσχυσης,
- έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το εμπόριο εντός της ΕΕ,
- είναι απαραίτητο και σκόπιμο να διασφαλιστεί η βιώσιμη ανάπτυξη του γεωργικού τομέα,
- είναι αναλογικό, καθώς τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και το εμπόριο στην ΕΕ θα είναι περιορισμένες λόγω του μεγέθους των έργων, των ποσών της ενίσχυσης και των χαρακτηριστικών του κλάδου,
- βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα και έχει θετικές επιπτώσεις στο κλίμα, καθώς ενθαρρύνει τους φορείς εκ-

μετάλλευσης να χρησιμοποιούν ΑΠΕ αντί για ορυκτά καύσιμα, και

- το μέτρο συνάδει με τους στόχους αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ και τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ σχετικά με την πράσινη μετάβαση.

Ως εκ τούτου η Επιτροπή ενέκρινε το ιταλικό καθεστώς σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τον γεωργικό τομέα 2014.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.102460 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4331

Έγκριση ρουμανικού μέτρου για παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου – SA.102003

Ρουμανία – έγκριση καθεστώτος – παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου – Κατευθυντήριες Γραμμές για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια 2022 – χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF)

Η Ρουμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς ενισχύσεων το οποίο, θα χρηματοδοτηθεί εν μέρει μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF), μετά τη θετική αξιολόγηση της Επιτροπής για το ρουμανικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και την έγκρισή του από το Συμβούλιο. Η διάρκεια ισχύος του καθεστώτος προβλέπεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 και ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 149 εκατομμύρια ευρώ.

Στόχος του μέτρου είναι η στήριξη της κατασκευής νέων εγκαταστάσεων για την παραγωγή ανανεώσι-

μου υδρογόνου, ώστε, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, να επιτευχθεί δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου τουλάχιστον 100MW σε εγκαταστάσεις ηλεκτρόλυσης που παράγουν ετησίως τουλάχιστον 10.000 τόνους υδρογόνου.

Δικαιούχοι καθίστανται: (i) εταιρίες κάθε μεγέθους που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή υδρογόνου ή ηλεκτρικής ενέργειας, (ii) διοικητικές-εδαφικές μονάδες ή (iii) εθνικά ιδρύματα έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων ενώσεων ή συνεργασιών που σχηματίζονται από αυτούς τους φορείς. Στο πλαίσιο του καθεστώτος, η στήριξη θα λάβει τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, ενώ το μέγιστο ποσό ενίσχυσης που μπορεί να χορηγηθεί ανά έργο δεν θα υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ.

Τα έργα θα επιλεγούν μέσα από μια διαφανή και αμερόληπτη διαδικασία υποβολής προσφορών, όπου οι δικαιούχοι θα διαγωνιστούν για το χαμηλότερο ποσό ενίσχυσης ανά MW εγκατεστημένης ισχύος ηλεκτρόλυσης. Σημειώνεται ότι η πρώτη πρόσκληση υποβολής έργων ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2022.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το καθεστώς:

- διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, ιδίως την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου,
- έχει χαρακτήρα κινήτρου, καθώς οι δικαιούχοι δεν θα πραγματοποιούσαν τις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές υδρογόνου στον ίδιο βαθμό χωρίς τη δημόσια στήριξη,
- έχει περιορισμένο αντίκτυπο

στον ανταγωνισμό και το εμπόριο εντός της ΕΕ. Ειδικότερα, είναι απαραίτητο και σκόπιμο να εξασφαλιστεί η παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου. Επιπλέον, είναι αναλογικό, καθώς το επίπεδο της ενίσχυσης αντιστοιχεί στις πραγματικές ανάγκες χρηματοδότησης και θα τεθούν, επιπλέον, σε εφαρμογή οι απαραίτητες διασφαλίσεις που θα περιορίζουν την ενίσχυση στο ελάχιστο, συμπεριλαμβανομένης μιας ανταγωνιστικής

διαδικασίας υποβολής προσφορών για τη χορήγηση της ενίσχυσης,

- αναμένεται να επιφέρει θετικά αποτελέσματα που αντισταθμίζουν κάθε πιθανή στρέβλωση του ανταγωνισμού και του εμπορίου στην ΕΕ.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενέκρινε το επίμαχο καθεστώς σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για το κλίμα, το περιβάλλον και

την ενέργεια 2022.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.102003 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4865

Έγκριση ιταλικού μέτρου για παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου – SA.100704

Ιταλία – έγκριση καθεστώτος – κατασκευή και λειτουργία μονάδων παραγωγής βιομεθανίου – Κατευθυντήριες Γραμμές για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια 2022 – χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF)

Η Ιταλία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς ενισχύσεων, το οποίο, θα χρηματοδοτηθεί εν μέρει μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF), μετά τη θετική αξιολόγηση της Επιτροπής για το ιταλικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και την έγκρισή του από το Συμβούλιο. Η διάρκεια ισχύος του καθεστώτος ορίστηκε έως τις 30 Ιουνίου 2026 και ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 149 εκατομμύρια ευρώ.

Το μέτρο αποτελεί μέρος της στρατηγικής της Ιταλίας για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση του μεριδίου της στις ΑΠΕ, ενώ αναμένεται να συμβάλει και στους στόχους του σχεδίου REPowerEU για τη μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και την ταχεία προώθηση της πράσινης μετάβασης. Στόχος του μέτρου είναι η προώθηση της κατασκευής και της λειτουργίας νέων ή μετασκευασμένων μονάδων παραγωγής βιομεθανίου στην Ιταλία.

Προκειμένου μια μονάδα παραγωγής βιομεθανίου να πληροί τις

προϋποθέσεις για ενίσχυση στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος, θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην Οδηγία της ΕΕ για τις ΑΠΕ 2018/2001. Για τη χρήση του βιομεθανίου στον τομέα των μεταφορών ειδικά, μόνον η παραγωγή προηγμένου βιομεθανίου θα είναι επιλέξιμη για ενίσχυση, καθώς θεωρείται το πιο βιώσιμο και φιλικό προς το περιβάλλον καύσιμο, για να βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της για το κλίμα και την ενέργεια.

Η ενίσχυση θα χορηγηθεί, με τη μορφή:

α) επενδυτικών επιχορηγήσεων, συνολικού προϋπολογισμού 1,7 δισ. ευρώ, οι οποίες θα καταβληθούν στο τέλος της κατασκευαστικής φάσης σε όλα τα υποστηριζόμενα έργα. Το ποσό της ενίσχυσης ανά έργο θα καλύπτει έως και το 40% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, και

β) τιμολογίων πριμοδότησης τιμών, συνολικού προϋπολογισμού 2,8 δισ. ευρώ, που θα καταβληθούν κατά τη φάση λειτουργίας των έργων, για περίοδο 15 ετών. Τα τιμολόγια αυτά, υπολογιζόμενα σε €/MWh, θα καθοριστούν σε ανταγωνιστικό διαγωνισμό. Η στήριξη θα καλύπτει τη διαφορά μεταξύ των τιμολογίων κινήτρων και των εξελισσόμενων τιμών του φυσικού αερίου και θα καταβάλλεται σε μηνιαία βάση. Σε περίπτωση

υψηλών αυξήσεων της τιμής του φυσικού αερίου, υπάρχει μηχανισμός “claw-back”, έτσι ώστε κάθε ποσό που υπερβαίνει τα κίνητρα να επιστραφεί.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι:

- το καθεστώς διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, ιδίως την παραγωγή βιώσιμου βιομεθανίου,
- η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου, καθώς οι δικαιούχοι δεν θα πραγματοποιούσαν τις επενδύσεις στη βιώσιμη παραγωγή βιομεθανίου στον ίδιο βαθμό χωρίς τη δημόσια στήριξη,
- το μέτρο έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το εμπόριο εντός της ΕΕ και είναι αναλογικό, ενώ τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό θα είναι περιορισμένες λόγω του μεγέθους των έργων, των ποσών της ενίσχυσης και των χαρακτηριστικών του κλάδου. Επιπλέον, θα τεθούν σε εφαρμογή οι απαραίτητες διασφαλίσεις που θα περιορίζουν την ενίσχυση στο ελάχιστο, συμπεριλαμβανομένης μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών για τη χορήγηση της ενίσχυσης και ενός μηχανισμού ανάκτησης σε περίπτωση αυξήσεων των τιμών στην αγορά.

Συνεπώς, η Επιτροπή ενέκρινε το επίμαχο καθεστώς σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για το κλίμα, το περιβάλλον και την

ενέργεια 2022.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.100704 (2022) στο Μητρώο Κρατικών

Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4803

Έγκριση γερμανικού μέτρου ενίσχυσης της Deutsche Bahn λόγω κορωνοϊού – SA.100322

Γερμανία – έγκριση ad hoc ενίσχυσης – αποζημίωση της Deutsche Bahn AG λόγω κορωνοϊού – απευθείας εφαρμογή άρθρου 107 παρ. 2β ΣΛΕΕ

Η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα μέτρο ad hoc ενίσχυσης, ύψους 215 εκατομμυρίων ευρώ περίπου, με σκοπό την αποζημίωση της Deutsche Bahn για τις ζημιές που υπέστησαν οι θυγατρικές της DB Netz AG, DB Energie GmbH και DB Station&Service AG λόγω του κορωνοϊού και των συνεπακόλουθων ταξιδιωτικών περιορισμών που επιβλήθηκαν μεταξύ 16 Μαρτίου και 31 Μαΐου 2020. Η ενίσχυση θα χορηγηθεί

με τη μορφή εισφοράς μετοχικού κεφαλαίου στην Deutsche Bahn.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το γερμανικό μέτρο είναι κατάλληλο και αναγκαίο για να αντισταθμίσει τις ζημιές της Deutsche Bahn και των θυγατρικών της που συνδέονται άμεσα με την πανδημία και τους συνεπακόλουθους ταξιδιωτικούς περιορισμούς, καθώς και ότι είναι αναλογικό, αφού η προβλεπόμενη αποζημίωση δεν υπερβαίνει το ποσό που είναι απαραίτητο για την αποκατάσταση των εν λόγω ζημιών. Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή ενέκρινε το επίμαχο μέτρο με απευθείας εφαρμογή του άρθρου 107 παρ. 2β ΣΛΕΕ, κα-

θώς το Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού δεν καλύπτει μέτρα αποζημίωσης των επιχειρήσεων.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευθεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.100322 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4726

Έγκριση ιταλικού μέτρου λόγω κορωνοϊού και της ουκρανικής κρίσης – SA.103316

Ιταλία – έγκριση καθεστώτος – άμεσες επιχορηγήσεις – σεισμό-πληκτες περιοχές – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού (Κεφ. 3.13) – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (Κεφ. 2.1)

Η Ιταλία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων και περιορισμένων ποσών ενίσχυσης, με σκοπό την πρόωθηση των ιδιωτικών επενδύσεων και τη στήριξη επιχειρήσεων που έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της κρίσης λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, καθώς και της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία και/ή των κυρώσεων που επιβλήθηκαν ή των αντιμέτρων που ελήφθησαν ως αντίποινα, και βρίσκονται εγκατεστημένες σε συγκε-

κριμένους δήμους των περιφερειών Lazio, Umbria, Marche και Abruzzo που επλήγησαν από τους σεισμούς του 2009 και του 2016. Ο συνολικός προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται σε 407 εκατομμύρια ευρώ.

Οι ενισχύσεις βάσει του επίμαχου καθεστώτος θα χορηγηθούν με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων (συνολικού προϋπολογισμού 300 εκατομμυρίων ευρώ) και δανείων με επιδοτούμενο επιτόκιο (συνολικού προϋπολογισμού 107 εκατομμυρίων ευρώ), εκ των οποίων 320 εκατομμύρια ευρώ προορίζονται να διατεθούν για τη στήριξη των ιδιωτικών επενδύσεων και 87 εκατομμύρια ευρώ για περιορισμένα ποσά ενίσχυσης. Σκοπός του μέτρου είναι να παρασχεθεί στήριξη στις επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στους δήμους που

έπληξαν οι σεισμοί του 2009 και του 2016 και να ενθαρρυνθεί η χρηματοδότηση βιώσιμων επενδύσεων εκ μέρους τους σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία (και όχι χρηματοοικονομικές επενδύσεις), σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ.

Επισημαίνεται ότι το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο που θα χορηγηθεί βάσει του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού δεν θα υπερβαίνει το 1% του συνολικού προϋπολογισμού του μέτρου, ενώ το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο που θα χορηγηθεί βάσει του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας δεν θα υπερβαίνει τα 400.000 ευρώ.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το επί-

μαχο ιταλικό καθεστώς είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό και το ενέκρινε σύμφωνα με το Κεφάλαιο 3.13 του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού και το Κεφάλαιο 2.1 του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά

της Ουκρανίας.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευθεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103316 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού, αφού διευθετη-

θούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_22_4863

Έγκριση ρουμανικού μέτρου για ιδιωτικές επενδύσεις λόγω κορωνοϊού – SA.103503

Ρουμανία – έγκριση καθεστώτος – άμεσες επιχορηγήσεις – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού (Κεφ. 3.13)

Η Ρουμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς ενισχύσεων, συνολικού προϋπολογισμού 358 εκατομμυρίων ευρώ περίπου, με σκοπό την παροχή επενδυτικής στήριξης για τη βιώσιμη ανάκαμψη επιχειρήσεων που επλήγησαν σημαντικά από την πανδημία του κορωνοϊού.

Οι ενισχύσεις βάσει του επίμαχου καθεστώτος θα χορηγηθούν με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων για μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς, όπως στον κατασκευαστικό κλάδο, στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, στην παροχή καταλυμάτων και υπηρεσιών εστίασης, στη μεταφορά και αποθήκευση, προκειμένου αυτές να χρηματοδοτήσουν βιώσιμες επενδύσεις σε υλικά και άυλα

περιουσιακά στοιχεία (και όχι χρηματοοικονομικές επενδύσεις).

Επισημαίνεται ότι το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο δεν θα υπερβαίνει το 1% του συνολικού προϋπολογισμού του μέτρου και η ένταση της ενίσχυσης δεν θα υπερβαίνει το 15% των επιλέξιμων δαπανών. Ωστόσο, α) για επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μικρές επιχειρήσεις, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες, β) για επενδύσεις που πραγματοποιούνται από άλλες ΜΜΕ, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες και γ) για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τους όρους του άρθρου 14 του ΓΑΚ 651/2014 (εξαιρουμένου του άρθρου 14 παρ. 14), η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά την ένταση της ενίσχυσης που καθορίζεται στον ρουμανικό Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, ο οποίος

ισχύει τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης στην οικεία περιοχή, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% για τις μικρές επιχειρήσεις και το 65% για τις μεσαίες επιχειρήσεις. Η ενίσχυση θα καταβληθεί το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το επίμαχο ρουμανικό καθεστώς είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό και το ενέκρινε σύμφωνα με το Κεφάλαιο 3.13 του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευθεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103503 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEX_22_4923

Έγκριση γερμανικού μέτρου για ενεργοβόρες εταιρίες λόγω της ουκρανικής κρίσης – SA.103348

Γερμανία – έγκριση καθεστώτος – ενεργοβόρες επιχειρήσεις όλων των βιομηχανικών τομέων – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (Κεφ. 2.4)

Η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς για τη στήριξη των ενεργοβόρων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε όλους τους βιομηχανικούς τομείς στο πλαίσιο της εισβολής της Ρω-

σίας στην Ουκρανία.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του μέτρου ανέρχεται σε 5 δισεκατομμύρια ευρώ και οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων για πρόσθετες δαπάνες λόγω σοβαρών αυξήσεων στις τιμές του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας.

Δικαιούχοι καθίστανται οι εταιρίες που διατρέχουν κίνδυνο διαρροής άνθρακα και που απαριθμούνται

στο παράρτημα I των Κατευθυντήριων Γραμμών για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια 2022.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η συνολική ενίσχυση ανά δικαιούχο δεν θα υπερβαίνει το 30% των επιλέξιμων δαπανών και έως 2 εκατ. ευρώ κατ' ανώτατο όριο. Οι ενεργοβόροι χρήστες που υφίστανται λειτουργικές απώλειες μπορούν να λάβουν περαιτέρω ενί-

σχυση έως 25 εκατ. ευρώ και, εάν δραστηριοποιούνται σε τομείς και υποτομείς που επηρεάζονται ιδιαίτερα, έως και 50 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, η συνολική ενίσχυση για τους συγκεκριμένους χρήστες δεν θα υπερβαίνει το 50% των επιλέξιμων δαπανών και το 70% για όσους δραστηριοποιούνται σε τομείς ή υποτομείς που επηρεάζονται ιδιαίτερα. Η συνολική ενίσχυση μπορεί να καλύψει κατ' ανώτατο όριο το 80% των ζημιών που

προκλήθηκαν. Οι ενισχύσεις βάσει του καθεστώτος θα χορηγηθούν το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Επιτροπή διαπίστωσε, περαιτέρω, ότι το επίμαχο καθεστώς είναι απαραίτητο, κατάλληλο και αναλογικό και, συνεπώς, το ενέκρινε σύμφωνα με το Κεφάλαιο 2.4 του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103348 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_4506

Έγκριση ολλανδικού μέτρου για φυσικό αέριο λόγω της ουκρανικής κρίσης – SA.103012

Ολλανδία – έγκριση καθεστώτος – εγκατάσταση αποθήκευσης φυσικού αερίου – απευθείας εφαρμογή άρθρου 107 παρ. 3 ΣΛΕΕ

Στις Βερσαλλίες, στις 10-11 Μαρτίου 2022, η ΕΕ αποφάσισε να απεξαρτηθεί σταδιακά από τις ρωσικές εισαγωγές φυσικού αερίου, πετρελαίου και άνθρακα το συντομότερο δυνατόν. Παράλληλα, υιοθετήθηκε και ο Κανονισμός 2022/1032 για τη διασφάλιση επαρκούς επιπέδου αποθήκευσης αερίου πριν από την έναρξη της περιόδου θέρμανσης τον Οκτώβριο του 2022.

Ο Κανονισμός αυτός απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις αποθήκευσης αερίου στην αντίστοιχη επικράτειά τους θα γεμίσουν έως και στο 80% της χωρητικότητάς τους μέχρι την 1η Νοεμβρίου 2022.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ολλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα καθεστώς ενισχύσεων για τη στήριξη της πλήρωσης της μεγάλης εποχικής εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου υψηλής θερμοδυναμικής αξίας Bergeermeer, η οποία χρησιμοποιείται και από γειτονικές χώρες. Η εγκατάσταση αυτή διαφέρει από άλλες εγκαταστάσεις αποθήκευσης στην Ολλανδία για την αποθήκευση αερίου χαμηλής θερμοδυναμικής αξίας, που ιστορικά προέρχεται σε μεγάλο βαθμό

από το κοίτασμα φυσικού αερίου του Groningen που βρίσκεται στην Ολλανδία, και οι οποίες έχουν συνάψει ήδη συμφωνία πλήρωσης για να διασφαλίσουν επαρκές επίπεδο αποθήκευσης ενόψει του προγραμματισμένου σταδιακού κλεισίματος του κοιτάσματος φυσικού αερίου του Groningen. Συνεπώς, το επίμαχο μέτρο είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση της μερικής πλήρωσης της εγκατάστασης αποθήκευσης του Bergeermeer.

Στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, η ενίσχυση θα λάβει τη μορφή ασφάλισης έναντι των αρνητικών περιθωρίων τιμών του φυσικού αερίου χειμώνα-καλοκαίρι, δηλαδή όταν οι τιμές του φυσικού αερίου στην αγορά είναι υψηλότερες το καλοκαίρι κατά την αγορά και αποθήκευση αερίου, σε σύγκριση με τον χειμώνα κατά την πώλησή του.

Η ενίσχυση θα δώσει κίνητρα στους συμμετέχοντες στην αγορά να γεμίσουν την εποχιακή αποθήκη αερίου, καλύπτοντας α) το κόστος αποθήκευσης φυσικού αερίου κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού για τη χειμερινή περίοδο, όταν οι διαφορές αερίου χειμώνα-καλοκαίρι είναι πολύ χαμηλές για να καλύψουν το κόστος, καθώς και β) πιθανές απώλειες σε περίπτωση αρνητικών περιθωρίων τιμών αερίου χειμώνα-καλοκαίρι. Το μέγιστο ποσό που θα καταβλη-

θεί ανέρχεται σε 406,4 εκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, εάν η μέση διαφορά μεταξύ των τιμών του φυσικού αερίου χειμώνα και καλοκαίρι είναι θετική και καλύπτει το κόστος αποθήκευσης για τον χειμώνα, η ολλανδική κυβέρνηση δεν θα χρειαστεί να παράσχει στήριξη.

Σημειώνεται ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά έχουν κίνητρο να αποθηκεύουν φυσικό αέριο εάν, κατά τη στιγμή της αποθήκευσης, αναμένουν ότι οι τιμές θα είναι υψηλότερες το χειμώνα από τις τιμές του καλοκαιριού, ώστε να μπορούν να καλύψουν τουλάχιστον το κόστος αποθήκευσης.

Η ενίσχυση θα κατακυρωθεί μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας σε δύο χωριστές δημοπρασίες που θα πραγματοποιηθούν στις 30 Μαΐου 2022 και στις 7 Ιουνίου 2022. Η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών θα διασφαλίσει ότι η ενίσχυση θα διατηρηθεί στο ελάχιστο.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το μέτρο:

- είναι κατάλληλο, απαραίτητο και αναλογικό. Ειδικότερα, θα αυξήσει την ασφάλεια του εφοδιασμού με φυσικό αέριο και θα αποκαταστήσει μια σοβαρή διαταραχή στην οικονομία της Ολλανδίας, χωρίς να επηρεάσει τις συνθήκες των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

Επιπλέον, το μέτρο δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεων αποθήκευσης αερίου στην Ολλανδία, και

- έχει αυστηρά προσωρινό χαρακτήρα, καθώς θα ισχύει μόνο για αέριο που τοποθετείται στη μονάδα αποθήκευσης έως τις 21 Οκτωβρίου 2022.

Συνεπώς, η Επιτροπή ενέκρινε το

επίμαχο μέτρο με απευθείας εφαρμογή του άρθρου 107 παρ. 3 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι το Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης 2022 λόγω της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας δεν περιλαμβάνει κάποιο σχετικό μέτρο ενίσχυσης.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.103012 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενι-

σχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περι απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4324

Έγκριση ιταλικού μέτρου για διαχείριση δανείων με κρατική εγγύηση – SA.64169

Ιταλία – δάνεια με κρατική εγγύηση – κριτήριο ΦΟΑ – απουσία ενίσχυσης

Η Ιταλία κοινοποίησε στην Επιτροπή ένα μέτρο που θα επιτρέψει στις τράπεζες να μεταφέρουν στην AMCO S.p.A. περίπου 12 δισεκατομμύρια ευρώ από τους ισολογισμούς τους αναφορικά με δύο τύπους δανείων: α) δάνεια που επωφελούνται από κρατική εγγύηση που είχε αρχικά εγκριθεί βάσει του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού (SA.56966/2020) και β) μη εγγυημένα δάνεια είτε των ίδιων οφειλετών είτε συνδεδεμένων με αυτούς. Οι οικονομικοί και νομικοί όροι των κρατικών εγγυήσεων, δηλαδή η διάρκεια, η κάλυψη και η προμήθεια, θα παραμείνουν όπως είχαν αρχικά εγκριθεί από την Επιτροπή.

Η AMCO S.p.A. αποτελεί εταιρία διαχείρισης πιστώσεων της οποίας οι μετοχές με δικαίωμα ψήφου ανήκουν εξ ολοκλήρου στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ιταλίας. Η AMCO έχει δημιουργήσει μια πλατφόρμα για τη συγκεντρωτική διαχείριση των δανείων, τη μεγιστοποίηση της μακροπρόθεσμης αξίας τους και τον περιορισμό των πληρωμών από το ιταλικό κράτος λόγω της πιθανής ενεργοποίησης των κρατικών εγγυήσεων.

Μόλις αυτά τα δάνεια μεταφερθούν στην πλατφόρμα, η AMCO θα είναι υπεύθυνη για τη διαχείρι-

σή τους η οποία θα επικεντρωθεί μεν σε πιο σύνθετα δάνεια, ωστόσο θα συνεργαστεί, επίσης, με ιδιωτικές εταιρίες εξυπηρέτησης για μικρότερα χαρτοφυλάκια δανείων. Η αμοιβή της AMCO για αυτές τις υπηρεσίες έχει καθοριστεί βάσει των τιμών που ισχύουν σε παρεμφερείς συναλλαγές για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα δεδομένα στην ιταλική αγορά. Σε αντάλλαγμα για τα μεταβιβασθέντα δάνεια, οι επενδυτές, στους οποίους μπορεί να συμπεριλαμβάνονται και οι τράπεζες που τα εξέδωσαν, θα λάβουν ομόλογα.

Η AMCO θα παρέχει, επίσης, νέα χρηματοδότηση σε ορισμένους από τους δανειολήπτες, οι οποίοι πρέπει να είναι βιώσιμες εταιρίες που αντιμετωπίζουν προσωρινές μόνον οικονομικές δυσκολίες. Τέτοια δάνεια θα παρέχονται από την AMCO παράλληλα με τη χρηματοδότηση από ιδιωτικούς φορείς με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

Τέλος, η AMCO θα παρέχει βραχυπρόθεσμη ενίσχυση ρευστότητας για την κάλυψη αναντιστοιχιών μεταξύ των εισροών από τα δάνεια και των απαιτούμενων πληρωμών για τα ομόλογα. Αυτά τα δάνεια θα αμείβονται με επιτόκιο που είναι σύμφωνο με τους δείκτες αναφοράς της αγοράς.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το ιταλικό κράτος θα αμειφθεί σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς και ότι η πώληση των δανείων

στην πλατφόρμα που διαχειρίζεται η εταιρία AMCO, καθώς και τυχόν νέα δάνεια που θα χορηγηθούν, θα πραγματοποιηθούν με όρους αγοράς.

Ειδικότερα, πρώτον, η τιμή για τα δάνεια, που θα μεταφερθούν πρώτα από τις τράπεζες στην πλατφόρμα της AMCO, θα βασίζεται σε προσφορές ιδιωτών επενδυτών. Οι τράπεζες που θα λάβουν ως αντάλλαγμα ομόλογα, εάν αποφασίσουν να τα διατηρήσουν, η τιμή θα συμφωνηθεί μεταξύ όλων των τραπεζών, διασφαλίζοντας ότι δεν θα καθοριστεί ευεργετική τιμολόγηση για κάποιο χαρτοφυλάκιο δανείων. Επιπλέον, η τιμή θα επαληθευτεί από έναν τρίτο ανεξάρτητο αξιολογητή. Σε κάθε περίπτωση, η AMCO δεν θα αγοράσει κανένα από αυτά τα ομόλογα.

Δεύτερον, η αποζημίωση για τη διαχείριση των δανείων θα γίνει σε σύγκριση με τις προμήθειες που διαπραγματεύονται οι εταιρίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε ανάλογες συναλλαγές στην αγορά, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο επαρκές επίπεδο κερδοφορίας.

Τρίτον, η νέα χρηματοδότηση που παρέχεται από την AMCO στους δανειολήπτες θα είναι στο ίδιο ποσοστό που θα πρόσφεραν και οι ιδιωτικοί φορείς. Όσον αφορά την εξασφάλιση ρευστότητας των επιχειρήσεων, η τιμολόγηση των δανείων βασίζεται σε μια μεθοδο-

λογία που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο που αναλαμβάνει η AMCO και οδηγεί σε αποζημίωση σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι το επίμαχο μέτρο πληροί το κριτήριο του Φορέα Οικονομίας της Αγοράς (ΦΟΑ) και, άρα, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση

κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.64169 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήμα-

τα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_5124

Συμβατή η δανική αποζημίωση ΥΓΟΣ υπέρ της Post Danmark – SA.57991

Δανία – έγκριση αποζημίωσης της Post Danmark – Πλαίσιο ΥΓΟΣ 2012

Η Δανία κοινοποίησε στην Επιτροπή μέτρο αποζημίωσης της Post Danmark, ποσού περίπου 30 εκατομμυρίων ευρώ (225 εκατομμύρια DKK), για την υποχρέωση παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας κατά το έτος 2020. Την κοινοποίηση αυτή ακολούθησε καταγγελία που υποβλήθηκε στην Επιτροπή από μια δανική ένωση που εκπροσωπεί εταιρίες που δραστηριοποιούνται στους τομείς των οδικών μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Η Επιτροπή αποφάσισε να κινηθεί την επίσημη διαδικασία έρευνας, επειδή είχε αμφιβολίες σχετικά με τη συμμόρφωση του μέτρου με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Ειδικότερα, η Επιτροπή προβληματίστηκε σχετικά

με την κατανομή του κόστους της Post Danmark μεταξύ των καθολικών και μη καθολικών ταχυδρομικών υπηρεσιών της και, κατά συνέπεια, σχετικά με τον υπολογισμό του καθαρού κόστους της υποχρέωσης καθολικής υπηρεσίας από τη Δανία βάσει αυτής της κατανομής κόστους.

Η Επιτροπή έκρινε, τελικά, ότι, ενώ η αντιστάθμιση για την καθολική υπηρεσία συνιστά κρατική ενίσχυση, συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Πλαισίου ΥΓΟΣ 2012. Συγκεκριμένα:

α) η κατανομή κόστους συμμορφώνεται με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές, καθώς και με τις σχετικές διατάξεις του Πλαισίου ΥΓΟΣ 2012 και της Οδηγίας για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες 97/67/ΕΚ. Επιπροσθέτως, η Δανία δεσμεύτηκε να εισαγάγει μέτρα για την περαιτέρω ενίσχυση της

εποπείας της κατανομής του κόστους της Post Danmark,

β) η αποζημίωση που καταβάλλεται στην Post Danmark δεν υπερβαίνει το κόστος της δημόσιας υπηρεσίας και, ως εκ τούτου, η Post Danmark δεν λαμβάνει υπεραντιστάθμιση.

Συνεπώς, η Επιτροπή ενέκρινε το δανικό μέτρο σύμφωνα με το Πλαίσιο ΥΓΟΣ 2012.

Η μη εμπιστευτική έκδοση της απόφασης θα δημοσιευτεί με τον αριθμό υπόθεσης SA.57991 (2022) στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων στον ιστότοπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής, αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα περί απορρήτου.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4924

Πρόσφατη νομολογία ΔΕΕ και ΓεΔΕΕ για κρατικές ενισχύσεις

ΓεΔΕΕ T-150/20, Tartu Agro/ Επιτροπή, 13.07.2022

Λέξεις – Κλειδιά

Κρατικές ενισχύσεις – γεωργία – σύμβαση εκμίσθωσης γεωργικών γαιών – απόφαση που κηρύσσει την ενίσχυση μη συμβατή – υποχρέωση ανάκτησης – έννοια «πλεονεκτήματος» – καθορισμός της αγοραίας τιμής – κριτήριο ΦΟΑ –

αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία

Νομικό Ζήτημα

Στην περίπτωση της εκμίσθωσης κρατικών γεωργικών εκτάσεων, προκειμένου να κριθεί εάν το ύψος του μισθώματος παρέχει πλεονέκτημα στον μισθωτή, η Επιτροπή θα πρέπει να συνυπολογίζει και τις τυχόν συμπληρωματικές συμβατικές υποχρεώσεις που βα-

ρύνουν τον μισθωτή, όπως αυτές που αποσκοπούν στη διατήρηση της χρήσης των γαιών και στην αύξηση της αξίας τους μακροπρόθεσμα, καθώς σύμφωνα με την αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία, οι προοπτικές μακροπρόθεσμης αποδοτικότητας λαμβάνονται υπόψη από έναν τέτοιο επιχειρηματία.

Η Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΜοΚΕ) λειτουργεί από την 01.01.2002 στη Θεσσαλονίκη, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ). Αποτελεί γνωμοδοτική δομή, που παρέχει στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, στο Υπουργείο Οικονομικών αλλά και σε όλους τους δημόσιους φορείς νομική υποστήριξη, προκειμένου οι κρατι-

κές ενισχύσεις που αυτοί χορηγούν να είναι νόμιμες και σύμφωνες με το ενωσιακό δίκαιο. Ως εξειδικευμένη συμβουλευτική δομή συμβάλλει στην τήρηση εκ μέρους της Ελλάδας των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό σύστημα ελέγχου, με απώτερο στόχο να αποτρέπεται ο κίνδυνος επιστροφής των παράνομων ενισχύσεων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου

ΕΕΕυρΔ

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου

revue hellénique de droit européen

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

2/2022
Τόμος 42
Απρίλιος - Ιούνιος

Άρθρα
N. Κ. Κλαμαρής
Κρίσιμα ζητήματα του Διεθνούς Αστικού Δικονομικού Δικαίου και του Ευρωπαϊκού Δικονομικού Δικαίου στο επίκεντρο του διεθνούς επιστημονικού διαλόγου των σε διεθνές επίπεδο (και στο πλαίσιο διεθνών συνεδρίων) επιστημονικών συζητήσεων
M. Δ. Χρυσomάλλης
Η καθιέρωση καθεστώτος αιρεσιμότητας Κράτους Δικαίου για την προστασία του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Ο Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092
T. Πανταζή
Προϋποθέσεις νομιμότητας των κρατικών ενισχύσεων στις αερομεταφορές

Επισκόπηση Νομολογίας
- ΔΕΕ - ΓεΔΕΕ (Μάρτιος - Μάιος 2022)
- ΕΔΔΑ (Φεβρουάριος - Απρίλιος 2022)

Σχολιασμένη Νομολογία
- Απόσπαση εργαζομένων: Άμεσο αποτέλεσμα της απαίτησης περί αναλογικότητας των κυρώσεων και νομολογιακή ανατροπή
- Άρνηση χορήγησης διεθνούς προστασίας σε κράτος μέλος λόγω ύπαρξης καθεστώτος πρόσφυγα σε άλλο κράτος μέλος
- Απαγόρευση συλλογικής απέλασης αλλοδαπών - Επαναπροωθήσεις αλλοδαπών από τη Βόρεια Μακεδονία στην Ελλάδα το 2016
- Αστική ευθύνη του Δημοσίου από νόμιμες πράξεις

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου εκδίδεται από το έτος 1981 από το ΚΔΕΟΔ σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης 4 φορές το χρόνο στην ελληνική γλώσσα, ενώ από το 2004 εκδίδεται ετησίως ένα πέμπτο ξενόγλωσσο τεύχος. Αντικείμενό της αποτελεί το σύνολο του Ευρωπαϊκού Δικαίου, καθώς και οι τομείς της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου, δημόσιου και ιδιωτικού. Ειδικά τεύχη παρουσιάζουν αφιερώματα σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως λ.χ. η Σύμβαση των Βρυξελλών, η ραδιοτηλεόραση, το περιβάλλον, οι συμβάσεις δημόσιων έργων, η εκπαίδευση και η διαφήμιση.

Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΜοΚΕ)

Ικάρων 1 (ΤΘ 14) 551 02 Καλαμαριά
Τηλ.: 2310 486947, Fax: 2310 476105
e-mail: moke@cieel.gr
<http://moke.cieel.gr>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης